

Janusz Podgórski, Lucyna Szadkowska

Juszkowo, pow. Gdańsk. Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 7, 93-94

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Podobnie jak w latach poprzednich w większości pochówków wystąpiły bruki kamienne. Dotyczy to zarówno grobów szkieletowych jak i ciałopalnych, przy czym w tych pierwszych konstrukcje te spotyka się częściej. Ilościowo przeważały również pochówki szkieletowe nad ciałopalnymi. W obrębie grobów ciałopalnych nadal dominują ilościowo pochówki jamowe. Obiekty zróżnicowane typologicznie występują obok siebie nie tworząc skupisk.

Groby były bogato wyposażone. Ceramika reprezentowana jest w zasadzie przez formy znane z badań wcześniejszych. Typowy zestaw naczyń w grobach: garnek-misa-czerpak, uzupełniany jest niekiedy czarką lub "plackiem". Inwentarz metalowy zawiera natomiast, obok ozdób znany już wcześniej formę nową w Jankowicach i należą do rzadkości na wspólnych cmentarzyskach "łuzycznych". Jest to zestaw 14 paciorków ołowianych i jednego brązowego kółka, tworzący pierwotnie naszyjnik, o czym świadczy miejsce jego znalezienia - okolice żuchwy zachowanego szkieletu. Paciorki wykonane zostały z prostokątnych blaszek ozdobionych poprzecznymi żłobkami i zwiniętych w rurki o długości 2,7 cm i średnicy 0,6 - 0,8 cm. Analogiczne i jedyne obok jankowickich rurkowate paciorki ołowiane w Polsce pochodzą z pobliskiego cmentarzyska w Kwaczale-Łozku, pow. Chrzanów. Wspólne badania naszyjnika pozwoliły określić zawartość czystego ołowiu w paciorkach w ilości 72%. Omawiany okaz potwierdza hipotezę o eksploatacji rodzimych złóż ołowiu w rejonie Chrzanowa i Olkusza już na początku epoki żelaza.

Pozostałe ozdoby uzyskane podczas tegorocznych wykopalisk reprezentowane są przez 14 kółek i skrętów z drutu brązowego pełniących funkcję zawieszek akroniowych, jedną branspletę z żelaznego pręta o końcach założonych na siebie na odcinku 3/4 obwodu oraz dwie silnie skorodowane i uszkodzone szpule żelazne.

Chronologię obiektu ustalono na okres halstański C. Wcześniejsze datowanie na V okres epoki brązu nie znajduje potwierdzenia w zbiorczym zestawieniu materiału zabytkowego i cech obrządku pogrzebowego.

W wyniku badań nie ustalono granicy cmentarzyska ani w północnej ani w zachodniej części obiektu. W tym rejonie groby występują na skłonie terasy i w jej głębi; tylko w części zachodniej można się spodziewać granicy występowania pochówków na linii podnóża terasy, powyżej terenu zalewanego przez Wisłę. Natomiast nic nie wskazuje na bliskość granicy cmentarzyska w części północnej.

Badania będą kontynuowane.

JUSZKOWO, pow. Gdańsk
Stanowisko 3

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadził mgr Janusz Podgórski.
Wzięła w nich również udział dr Lucyna Szadkowska. Finansował Wydział I PAN.
Ósmy sezon badań. Osada otwarta z końca epoki brązu i okresu halstańskiego. Ślady osadnictwa z okresu wczesnośredniowiecznego.

Badania prowadzono w części północnej stanowiska, w pobliżu rzeki Raduni. Ogółem zbadano przestrzeń około 425 m², na której odkryto 31 obiektów /25 jam i 6 palenisk/. Łączna liczba zbadanych obiektów wynosi 313.

Jamy najczęściej wykazywały kształt kolisty lub owalny, rzadziej nieregularny, o średnicy ca 1-2 m. Niektóre obiekty składały się z 2-3 jam związanych z sobą. W pro-

Wielu jamy wykazywały najczęściej kształt nieckowaty lub workowaty. Głębokość jamy wynosiła zwykle 0,50 - 0,80 m, najwyżej 1,20 m. Na ogół zawierały stosunkowo liczny materiał zabytkowy. Najliczniejszą grupę stanowiła ceramika, zachowana jednak bardzo fragmentarycznie. Wyróżnić można ułamki pochodzące od naczyń zasobowych, grubościennych / najliczniejsza grupa /, mis, dzbanów, kubków, naczyń dwustożkowatych, talerzy i naczyń sitowanych. Odkryto również po raz pierwszy w partii północnej osady kilka fragmentów glinianych form odlewniczych.

Podobnie jak w roku 1971 natrafiono na dalsze jamy zawierające łuski, ości i kręgi ryb. Na materiał zabytkowy składały się ponadto kości zwierzęce, węgiel drzewny, polepa z odciskami konstrukcji drewnianych, rozcieracze kamienne, bryłki surowca oraz paciorek bursztynowy, rylec i amulet kościany, 5 kółek otwartych z drutu brązowego, igła z brązu oraz fragment przedmiotu brązowego.

W przeciwieństwie do jam, zbadane paleniska pozbawione były z reguły materiału zabytkowego lub zawierały nieliczne ilości ułamków ceramicznych, węgla drzewnego, bądź kości zwierzęcych.

Obiekty datować można na schyłek epoki brązu i okres halsztacki.

Między jamami halsztackimi odkryto palenisko jednowarstwowe, owalne, długości 2 m i szerokości 1,5 m, zawierające duże ilości polepy oraz ceramikę wczesnośredniowieczną z XI-XII w.

Należy nadmienić, że w kwietniu br. we wschodniej partii osady odkryto i zbadano częściowo zniszczoną jamę, zawierającą ziarna zboża. W pobliżu natrafiono na dalsze jamy z wczesnej epoki żelaza oraz częściowo zachowane dolne fragmenty szkieletów ludzkich, pozbawione wyposażenia / przypuszczalnie z okresu nowożytnego /.

Badania będą kontynuowane.

KAMIENIEC, pow. Gliwice
Stanowisko 2

Okręgowe Muzeum Górnośląskie
w Bytomiu

Badania prowadziła dr Elżbieta Szydkowska.
Finansowało Muzeum Górnośląskie w Bytomiu.
Piąty sezon badań. Osada otwarta kultury łużyckiej z okresu halsztackiego i grodziska wczesnośredniowieczne z VII-IX wieku.

Stanowisko położone jest na lewym brzegu rzeczki Dramy, na z natury obronnym, wysokim cyplu terasy rzecznej, wcinającym się w dolinę zalewową.

Wykop o wymiarach 2,5 x 10 m założono w południowej części stanowiska, w miejscu styku wczesnośredniowiecznego wału poprzecznego ze stromym wysokim brzegiem cypla. Obejmował on jedynie usypisko tego wału, do którego przebiegu usytuowany był skośnie. Stratygrafia warstw w wykopie była analogiczna do zaobserwowanej w trakcie wcześniejszych badań.

Pod usypiskiem wczesnośredniowiecznego wału zalegała łużycka warstwa kulturowa, o intensywnym ciemnobrunatnym miejscami prawie czarnym zabarwieniu, z licznie występującymi węglami drzewnymi i smużkami popiołu. Zawierała ona bardzo obfity